

Δελτίο Τύπου

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου εξετάζει πιθανή απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση ομοφυλόφιλου ασυνόδευτου ανηλίκου στην Ελλάδα

Αθήνα, 11 Νοεμβρίου 2021 - σε υπόθεση που κοινοποιήθηκε πρόσφατα στην Ελλάδα (S.I. κατά Ελλάδας, Αρ. Αίτησης 48244/20), το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου εξετάζει εάν οι συνθήκες καραντίνας και υποδοχής που επιβλήθηκαν σε ομοφυλόφιλο ασυνόδευτο ανήλικο στη Λέσβο, συνιστούν «απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση» (άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου «ΕΣΔΑ») και εάν ο ασυνόδευτος ανήλικος είχε στη διάθεσή του «αποτελεσματικό ένδικο μέσο» για να προσφύγει ενάντια στις συνθήκες διαβίωσής του (άρθρο 13 ΕΣΔΑ).

Η περίπτωση του S.I., που εκπροσωπείται από την HIAS Ελλάδος, αφορά έναν ομοφυλόφιλο άνδρα από την Ουγκάντα, ο οποίος ήταν ασυνόδευτος ανήλικος κατά την άφιξή του στην Ελλάδα τον Μάρτιο του 2020 και ο οποίος διατρέχει αυξημένο κίνδυνο να νοήσει σοβαρά από την πανδημία του Covid-19 καθώς πάσχει από άσθμα.

Παρά το γεγονός ότι ο S.I. δήλωσε ότι ήταν ανήλικος κατά την άφιξη του, οι ελληνικές αρχές δεν ενημέρωσαν τον Εισαγγελέα, ο οποίος ενεργεί βάσει νόμου ως προσωρινός επίτροπος για ασυνόδευτους ανηλίκους, ούτε το ΕΚΚΑ (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης - αρμόδια αρχή για την παραλαβή παραπομπών με στόχο τη διαμονή ασυνόδευτων ανηλίκων σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας) για την παρουσία του. Ο S.I. κατέληξε να διαμένει σε μια μικρή σκηνή σε μια απομακρυσμένη και αφύλακτη περιοχή κοντά στην παραλία όπου είχε φτάσει, χωρίς μάλιστα να έχει υποβληθεί σε ιατρικό έλεγχο. Επιπλέον, ο S.I. κοιμόταν μαζί με 14 ενήλικες, καθιστώντας αδύνατη την τήρηση αποστάσεων. Στην περιοχή υπήρχαν πολλά φίδια, ενώ δεν υπήρχαν διαθέσιμες εγκαταστάσεις υγιεινής, ούτε τρεχούμενο νερό ή ρεύμα. Το φαγητό και το νερό που διανεμήθηκε δεν ήταν αρκετό. Η άρνηση των αρχών να μεταχειριστούν τον S.I. ως ανήλικο και να παράσχουν κατάλληλες συνθήκες υποδοχής, εξέθεσε τον S.I. σε κίνδυνο σωματικής και σεξουαλικής βίας. Το άσθμα του S.I. επιδεινώθηκε καθώς κάποιοι από τους ενήλικες κάπνιζαν μέσα στη σκηνή προκειμένου να ζεσταθούν. Ο S.I. παρέμεινε σε αυτές τις συνθήκες για 35 ημέρες, παρά το γεγονός ότι δεν υπήρχε κανένας λόγος παράτασης της καραντίνας πλέον των 14 ημερών που συστήνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας.

Όταν ο S.I. τελικά μεταφέρθηκε στο καμπ της Μόριας, οι αρμόδιες αρχές (ΕΛ.ΑΣ, FRONTEX) κατέγραψαν εσφαλμένα τον S.I. ως ενήλικο, παρά τις επανειλημμένες δηλώσεις του ότι ήταν ανήλικος. Ως αποτέλεσμα, δεν παραπέμφθηκε σε κατάλληλο κατάλυμα και δεν του διορίστηκε επίτροπος. Ο S.I. χρειάστηκε να διαμείνει σε ένα αυτοσχέδιο και ανασφαλές κατάλυμα στη «ζούγκλα» (Olive Grove), δίπλα στον καταυλισμό της Μόριας, όπου και δέχθηκε επανειλημμένες επιθέσεις. Ακόμα και όταν, μετά από παρέμβαση της δικηγόρου του, παραπέμφθηκε σε διαδικασία για τη διαπίστωση ανηλικότητας, οι αρχές συνέχισαν να τον μεταχειρίζονται ως ενήλικο, κατά παράβαση της αρχής του «τεκμηρίου της ανηλικότητας», μέχρι και την αναγνώρισή του ως ανηλίκου στα τέλη Ιουνίου του 2020.

Η άρνηση των αρχών να παράσχουν στον S.I. κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης, τον άφησε εκτεθειμένο σε επανειλημμένες ρατσιστικές και ομοφοβικές επιθέσεις, κατά τις οποίες ξυλοκοπήθηκε, κακοποιήθηκε λεκτικά και έπεσε θύμα ληστειών. Μέλη της Lesbos LGBTIQ+ Refugee Solidarity, μιας συλλογικότητας

στην οποία δραστηριοποιούνταν ο S.I., έχουν καταγράψει πώς οι ΛΟΑΤΚΙ+ μετανάστες στη Λέσβο συνεχίζουν να γίνονται στόχος ομοφοβικών και τρανσοφοβικών επιθέσεων, αντίστοιχων με εκείνες που τους οδήγησαν να εγκαταλείψουν τη χώρα τους. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στους καταυλισμούς, όπου υπάρχει πλήρης έλλειψη ιδιωτικότητας, με αποτέλεσμα τα άτομα να εκτίθενται σε βία και σεξουαλικές επιθέσεις. Τα συγκεκριμένα άτομα συχνά αποκλείονται από τα δίκτυα αλληλεγγύης με άλλους μετανάστες και είτε δεν έχουν πρόσβαση στην ελάχιστη βοήθεια που παρέχεται από επίσημους θεσμούς και την κοινωνία των πολιτών στην Ελλάδα, είτε τυγχάνουν ομοφοβικής και τρανσοφοβικής αντιμετώπισης όταν κάνουν χρήση αυτής της υποστήριξης.

«Είμαστε μια μεγάλη κοινότητα, αλλά ως επί το πλείστον παραμένουμε άορατοι, προκειμένου να είμαστε ασφαλείς, αλλά και λόγω ευαλωτότητας. Βιώνουμε κακοποίηση και πολλαπλές και διακρίσεις. Άπαξ και γίνει αντιληπτό ότι είμαστε μέλη της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να ζούμε μέσα στον καταυλισμό, γιατί μας απειλούν, μας παρενοχλούν, μας κακοποιούν και μας βιάζουν. Εγκαταλείψαμε τις χώρες μας εξαιτίας παρόμοιων γεγονότων. Εδώ στην Ευρώπη, όπου ήρθαμε να διεκδικήσουμε το δικαίωμα μας στη ζωή, αντιμετωπίζουμε ξανά τις ίδιες διακρίσεις. Η δυστυχία δεν έχει τέλος. Οι δυσκολίες δεν έχουν τέλος. Η Ευρώπη δεν προσφέρει λύση σε αυτό. Νιώθουμε τον ίδιο πόνο, ως πρόσφυγες, ως ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, ως άνθρωποι, ως ΛΟΑΤΚΙ+ πρόσφυγες. Στεκόμαστε αλληλέγγυοι με τον S.I. και κάθε μέλος της κοινότητάς μας» – Lesbos LGBTQ+ Refugee Solidarity.

Έτσι, παρά το γεγονός ότι επρόκειτο για ανήλικο, ο οποίος εξαιτίας του σεξουαλικού του προσανατολισμού εκτέθηκε σε επαναλαμβανόμενη βία, ενώ παράλληλα το υποκείμενο νόσημά του τον έθετε σε αυξημένο κίνδυνο από τον Covid-19, ο S.I. παρέμεινε σε αυτές τις ανασφαλείς και ανθυγιεινές συνθήκες διαβίωσης για σχεδόν 5 μήνες. Οι αρχές δεν έλαβαν τα μέτρα που εύλογα αναμενόταν από αυτές και συγκεκριμένα δεν ανταποκρίθηκαν στην υποχρέωση τους περί ανάληψης της ευθύνης προστασίας του ανηλίκου, ειδικά ενόψει των πολλαπλών ευαλωτοτήτων του. Οι συνθήκες διαβίωσης του S.I. του προκάλεσαν μεγάλη ψυχική, συναισθηματική και σωματική οδύνη, με αποτέλεσμα να παρουσιάζει συχνές κρίσεις πανικού και το άσθμα του να έχει επιδεινωθεί δραματικά.

«Δυστυχώς, ο S.I. είναι μία από τις πολλές περιπτώσεις που γνωρίζουμε, όπου τα παιδιά που δηλώνουν ότι είναι ανήλικα καταγράφονται εσφαλμένα ως ενήλικες και εγκαταλείπονται στην τύχη τους, αντί να παραπέμπονται σε διαδικασίες διαπίστωσης ανηλικότητας. Είναι σοκαριστικό να βλέπεις πώς ένα παιδί που ταξίδεψε μέχρι την Ευρώπη αναζητώντας προστασία, βρέθηκε τελικά να κοιμάται δίπλα σε φίδια, εκτέθηκε σε αυξημένο κίνδυνο να νοσήσει σοβαρά από την πανδημία του COVID-19, δέχθηκε επανειλημμένες επιθέσεις κι επαναθυματοποιήθηκε μέσα στην ίδια τη δομή που προορίζεται για την υποδοχή ανθρώπων που εγκατέλειψαν τη χώρα τους λόγω διώξεων. Είμαστε σίγουροι ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου θα θέσει τις ελληνικές αρχές προ των ευθυνών τους για τις ενέργειες και τις παραλείψεις τους στην παρούσα υπόθεση και ότι η υπόθεση του S.I. θα λειτουργήσει ως σημαντικό προηγούμενο για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και ΛΟΑΤΚΙ+ προσώπων αιτούντων άσυλο στην Ευρώπη». - Έλλη Κριωνά Σαράντη, Νομική Συντονίστρια στη HIAS Ελλάδος και δικηγόρος του S.I.

Οι Οργανώσεις:

HIAS Ελλάδα

Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ)